

Цілюща незнайомка

Останнім часом в супермаркетах з'явилися дуже смачні ягоди, зовні схожі на улюблену нами чорницю, але більшого розміру. Звичайно, інтерес до цієї культури привів до того, що кущі й з'явилися на деяких садових ділянках. Проте масового поширення поки не набули через певні біологічні особливості, які необхідно враховувати для успішного культивування цієї культури. Про це трохи пізніше, а зараз пора познайомитися: отже, мова йде про лохину (голубіку) високу (*Vaccinium corymbosum*).

Лохина кущова — рослина північноамериканського походження, введена в культуру на початку минулого сторіччя.

Ініціаторами її розповсюдження були ботаніки Ковілл і Елізабет Уайт з штату Нью-Джерсі /США/, де вона тепер вирощується на площі близько 15 тис. га. Найбільшого поширення серед європейських країн ця культура набула в Німеччині. Вирощують її також в Австрії, Румунії Польщі та інших країнах.

Лохина росте кущем заввишки до 2 м з розлогими або прямостоячими гілками. Пагони ростуть з основи куща, змінюючи залежно від сорту своє забарвлення — від зеленого до світло-попелястого і коричнево-червоного. На них і формується основний урожай. На гілках старшого віку пріст незначний і урожай на них формується слабкий.

Рослина дуже чутлива до кислотності ґрунту, що і обмежує широке і швидке розповсюдження, незважаючи на дуже високі смакові якості і цілющі властивості. Най-

краще вдається на ґрунтах з кислою реакцією ґрунтового розчину ($\text{pH} = 3,5-5$). Для підкислення ґрунту в посадочні ями вносять сірку 70–300 г/м² залежно від кислотності.

Коренева система розгалужена, залягає неглибоко. Це пов'язано з природним розповсюдженням лохини кущової на болотистих місцях з близьким заляганням ґрунтових вод.

Багато з культурних сортів взимку витримують зниження температури навіть до -30°C . Проте квіткові бруньки і пагони підмерзають при значних коливаннях температури під час відлити.

Пошкоджені морозом кущі добре відновлюються після сильного обрізування.

Генеративні бруньки закладаються переважно у верхній частині однорічних приrostів.

Цвіте лохина протягом 3–4 тижнів у середині травня. Запилюється бджолами і джмелями. Самоплідність висока. Першими розпускаються квітки при основі квітконоса, далі середні, а потім верхні. Так нерівномірно досягають і ягоди.

Достигають плоди залежно від сорту і погодних умов з липня до кінця вересня, через 4–6 тижнів після цвітіння, а стиглі не обсипаються протягом 2-х тижнів. Відрив ягід сухий.

Насадження закладають з міжряддям 2,5–3 м і відстанню між рослинами в ряду від 1 м (для ранньостиглих) до 1,5 м — для пізньостиглих, переважно сильносілих сортів, розташовуючи ряди з півночі на південь.

Для поліпшення аеразії ґрунту і підвищення його кислотності в насадженнях лохини застосовують мульчування корою листяних порід дерев або тирсовою. Під

мульчею міститься рівномірна вологість, активізується діяльність мікроорганізмів, пригнічується ріст бур'янів.

Як основне добриво рекомендують невисокі дози нітроамофоски (березень).

У молодому віці кущі лохини майже не обрізають, видалиючи тільки хворі або поламані гілки. У старшому віці проводять освітлююче і омолажуюче обрізування, видалиючи найстаріші гілки біля основи.

Дозрівання ягід у ранньостиглих сортів (Патріот, Пуру, Дуке, Ерліблу) відбувається в другій половині липня, а в кінці серпня — у пізньостиглих (Лейтблу, Ейт, Дарроу). Залежно від сорту, середня врожайність куща лохини досягає 4–9 кг ягід. Плодоношення гроноподібне, середня маса ягоди 1–1,5 г. Достигання ягід більшості сортів нерівномірне, тому урожай збирають 3–4 рази.

Ягоди лохини кущової мають високу харчову і дієтичну цінність. Вирізняються високим вмістом цукру (до 15%), вітамінів В, РР і заліза. Багаті на вуглеводи, органічні кислоти, вітаміни, дубильні речовини, мікроелементи.

Вони поліпшують зір і використовуються при лікуванні шлунково-кишкових захворювань, особливо у дітей. Плоди використовують також як загальнозмінюючий засіб для лікування хворих злюкиністими пухлинами, при шкірних захворюваннях, ангінах тощо. Плоди вживають в свіжому й сушеному вигляді, з них виготовляють компоти, киселі, морс, йогурт та інші продукти.

Олександр Андрашук,
керівник садово-дизайнерського
Центру «Shoni»,
колишній співробітник
інституту садівництва УААН

Садово-дизайнерський Центр «Shoni» пропонує садівничим господарствам, садово-кооперативним колективам та окремим садоводам послуги: обрізку дерев, захист від шкідників та різних хвороб, консультації, лохину (голубіку) різних сортів, посадковий матеріал карликових, напівкарликових і високосілих та декоративних дерев. Тел. (044) 331-97-21, моб. (097) 261-55-99.